

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

התובעים

1. עמותת טבב
2. גדעון מהרי
3. משה אייסו
4. שחר ברי

ע"י ב"כ עו"ד יגאל דנינו

נגד

הנתבעים

1. יאיר קאסאו בלאי
2. יננך רדאי
3. גדי יעקב
4. שי סיוס

ע"י ב"כ עו"ד דניאל פלג

פסק דין

1. לפני תביעה לפיצוי על פי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1963 (להלן: "חוק איסור לשון הרע" או "החוק"), בסך 400,000 ₪, בשל נזק שנגרם, לטענת התובעים, לשמם הטוב, בעקבות פרסומים שנעשו, כנטען, ע"י הנתבעים.

רקע עובדתי

2. התובעת הינה עמותה שעיקר מטרתה לקדם את קהילת עולי אתיופיה בעיר קריית מלאכי והתובעים 2-4 הם ממייסדי העמותה ונושאי משרה בה (להלן: "העמותה"). בנוסף, התובע 2 מכהן כיו"ר סיעת "תקווה" ומשמש בה גם כחבר וועד מנהל העמותה, בהתנדבות. התובע 3 הינו גזבר העמותה ומורשה חתימה החל משנת 2007 והנתבע 4 הינו גזבר נוסף ומורשה חתימה החל משנת 2007.

3. הנתבע 1, תקליטן במקצועו, הוצב במקום מס' 4 ברשימת סיעת "עידן חדש" ונהג ליתן את שירותיו לחברי הקהילה אשר ערכו אירועים במועדון הקהילתי שהוקם בקריית מלאכי; הנתבע 2, הינו גיסו של הנתבע 4; הנתבע 3 הינו פעיל פוליטי בסיעת "עידן חדש" וחבר קרוב של הנתבע 4. הנתבע 4 הוצב כמועמד מס' 1 ברשימת "עידן חדש".

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

4. על פי האמור בכתב התביעה, בשנת 2009, הוקם מרכז קהילתי המשמש כמתנ"ס חברתי לרווחת בני העדה האתיופית בעיר. הקרקע עליה הוקם המרכז הקהילתי הוקצתה על ידי העירייה והתובעת פנתה לבני הקהילה במטרה לאסוף כספים למימון ההקמה בשני אפיקים: האחד, באמצעות צירוף "חברי מועדון" אשר שילמו 1,500 ₪ כ"א והשני, באמצעות גיוס הלוואות מיחידים בסך 5,000 ₪. המועדון שהוקם משמש את חבריו, לעריכת אירועים משפחתיים ולמטרות חברתיות שונות ומידי שנה, מחזירה העמותה לחברי הקהילה את ההלוואות שקיבלה.

5. בתאריך 22/10/13, כחלק ממערכת הבחירות לרשויות המוניציפאליות, התמודדו בעיר קריית מלאכי גם שתי סיעות יריבות אשר ביקשו לייצג את קהילת עולי אתיופיה בעיר. האחת סיעת "תקווה", עליה נמנו גם התובעים. השנייה סיעת "עידן חדש", עליה נמנו גם הנתבעים. על פי הנטען בכתב התביעה, מנהיגי ופעילי "עידן חדש" גמרו בדעתם להכפיש את שם המתחרים ופתחו "בקמפיין" מתוכנן ומתוזמר שכלל דברי בלע ושקר נגד מנהיגי סיעת "תקווה", בין היתר, בפרסומים ברשתות החברתיות "פייסבוק" ו-"יוטיוב", בהקרנת סרט במקומות ציבור והשמעת קריינות המלווה את הסרט ברחבי העיר, כפי שיפורט בהמשך. נטען כי פרסומים אלה, נשוא התובענה דנן, מהווים לשון הרע.

6. מטעם התובעים העידו טזרה ווסה, אבינועם משה, וונדה דני דסלין, אבמט טבסה, ממו אברהם סיסאי, פנטהון דויט, גרד ביטודד וכן תובעים 2-4.

7. מטעם הנתבעים העידו דרבה קיברט, אדנה וורקו וכן הנתבעים 1-4 בעצמם.

8. ב"כ הצדדים סיכמו טענותיהם בכתב ולזכותם יאמר כי ערכו סיכומיהם בקפידה וביסודיות, תוך מענה ותגובה למענה, לכל טענה בסיכומיהם.

טענות התובעים בתמצית

9. התובעים 2-4 הם ממייסדי העמותה ונושאי משרה בה, בהתנדבות.

10. הנתבעים פרסמו בסמוך למועד הבחירות, נגד התובעים לשון הרע, לפיה נטלו שכר עבור פועלים מהעמותה.

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

11. כנטען, הנתבעים פרסמו כי העמותה בהנהגת התובעים עושקת את חברי הקהילה העניים בחיוב בתעריפים מופקעים עבור עריכת אירועים, תוך נקיטת יחס מפלה וכן כי אינה מחזירה הלוואות לחברי העמותה, זאת בשל שחיתות, תוך שהם נוטלים כספים לכיסם הפרטי. נטען כי פרסומי הנתבעים נועדו לפגוע בתובעים בהליך הבחירות וכדי להגדיל את הצלחתה של הסיעה היריבה שהנתבעים תומכים בה.

12. הנתבע 1, כך נטען, הינו היוצר של סרט תעמולה שכוון נגד התובעים, שפורסם ביוטיוב והוקרן במקומות ציבוריים בעיר.

13. הנתבע 2 פרסם פוסט בעמוד הפייסבוק האישי שלו, אליו צירף צילומים של טופס שפורסם באתר "גיידיסטאר" המשותף למשרד המשפטים, המפרט את רשימת חמשת מקבלי השכר בעמותה לשנת 2012, עובדה המהווה לשון הרע, שכן בפועל, אין מקבלי שכר בעמותה.

14. הנתבע 3 פרסם ביום 20/10/13 פוסט בדף הפייסבוק שלו, בו ציין בין היתר כי העמותה גובה 5,000 ₪ מאנשים זקנים, האיש הדיקטטור מצליח לסובב אנשים שהיו בסדר וכן מתייחס לסכומים שהצטברו בקופת העמותה, על חשבון האנשים הפשוטים שמסרו מכספם.

15. הנתבע 4 פרסם בעמוד הפייסבוק שלו כי התובעים 2 ו-4 לוקחים משכורת מהעמותה במקום להחזיר הלוואות וכל זאת כאשר בקופת העמותה יש מאות אלפי שקלים. כן הגדיר הנתבע 4 את האמור כ"שוד לאור היום".

16. עוד נטען כי הנתבעים לא הרימו את הנטל המוטל עליהם ולהוכיח כי עומדות להם ההגנות בהתאם לחוק איסור לשון הרע, לרבות, לא הוכיחו כי הפרסומים היו אמת, לא הוכיחו כי הפרסומים אינם מתייחסים לתובעים, לא הוכיחו כי דבריהם מהווים הבעת דיעה ולא הוכיחו כי הדברים נאמרו בתום לב.

17. התובעים הם אנשי ציבור מוכרים וידועים בקהילה ובעיר ומכאן היקף הנזק לשמם הטוב. התובעים הוכיחו כי הפרסומים פגעו בהם קשות, בייחוד בשל העובדה כי הם עובדים בהתנדבות.

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

18. לטענתם, הוכחה הכוונה לפגוע בתובעים על רקע יריבות פוליטית ושאיפה לנצח בבחירות על ידי השמצת היריב ועל כן נטען כי יש לפצות בכפל הפיצוי, בסכום 100,000 ₪ לכל תובע.

טענות הנתבעים בתמצית

19. התובעים התייחסו בסיכומיהם לשני הסעדים הכספיים שהועלו בכתב התביעה וזנחו את הסעדים האחרים אותם ציינו בכתב התביעה, לפיכך יש לדחות את הסעדים המבוקשים בסעיף 47 ג ו-47ד לכתב התביעה.

20. התובעים זנחו בסיכומיהם את טענה "מעוולים במשותף", אשר הועלתה בכתב התביעה, לפיכך יש לדחותה ואולם לגופו של עניין, נטען כי מעשי הנתבעים אינם מהווים מעשה אחד משותף ולפיכך יש לבחון את מעשיהם בניפרד.

21. האירועים המיוחסים לנתבעים התרחשו בתקופת מערכת בחירות מקומית בעיר קריית מלאכי, בעוד הנתבעים מזוהים עם סיעה אחת והתובעים עם סיעה אחרת ועל כן מדובר במאבק פוליטי לגיטימי בקרב ציבור יוצאי אתיופיה ולא בהוצאת לשון הרע כנגד התובעים.

22. התובעים לא עשו דבר על מנת לצמצם או לעצור את הנזק הנטען לדבריהם לשם הטוב. התובעים לא פנו על הנתבעים באמצעים משפטיים או בכל דרך אחרת, בטענה כי הפרסומים בעיתנים ו/או פוגעים בשם הטוב ולו היו עושים כן, היו הנתבעים מתנצלים ופועלים לתקן את הפגיעה.

דיון והכרעה

23. להלן הגדרת "לשון הרע" שבסעיף 1 לחוק:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו; ...".

24. האחריות בשל פרסום באמצעי התקשורת נקבעה בסעיף 11(א) לחוק:

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

"פורסמה לשון הרע באמצעי תקשורת, ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל לשון הרע, האדם שהביא את דברי לשון הרע לאמצעי התקשורת וגרם בכך לפרסומו, עורך אמצעי התקשורת ומי שהחליט בפועל על הפרסום, ובאחריות אזרחית ישא גם האחראי לאמצעי התקשורת."

25. כפי שנפסק על ידי בית המשפט העליון בע"א 751/10, פלוני נ. ד"ר אילנה דיין-אורבך [פורסם במאגרים] [08.02.2012], עמ' 105, דברי כב' השופט עמית, בפסקה 6 לפסק דינו: "תרשים הזרימה בתביעות לשון הרע הוא כלהלן: בשלב הראשון נבחנת השאלה אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע החלופות בהגדרה שבסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום כמשמעותו בסעיף 2 לחוק. רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הביטוי נהנה מאחת החסינויות המוחלטות (פרסומים מותרים) הקבועות בסעיף 13 לחוק... אם לא כן, אנו עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הפרסום מוגן על פי אמת המידה הקבועה בסעיף 14 לחוק על שתי רגליה - אמת בפרסום ועניין ציבורי. אם הפרסום אינו נהנה מהגנה זו, יש להמשיך ולבחון אם הפרסום מוגן בתום ליבו של המפרסם, בגדר אחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק במשולב עם חזקות תום הלב בסעיף 16. היה ונתברר כי הפרסום אינו נהנה מהגנת סעיף 14 או מהגנת סעיף 15, או-אז עוברים לשלב הרביעי של הסעדים."

26. בהתאם, בענייננו יש להכריע בשאלות שלהלן, על פי השלבים האמורים, כאשר רק תשובה חיובית תביא להמשך הבדיקה בשלבים הבאים:

- (א) האם מדובר בלשון הרע;
- (ב) האם מדובר בפרסום מצד הנתבע, או בפרסום באמצעי תקשורת עליו חלה אחריותו של הנתבע;
- (ג) האם חלה איזו מהגנות החוק;
- (ד) אם זכאי התובע סעד והיקפו.

האם הפרסומים מושא התובענה מהווים לשון הרע

27. באשר לשאלה אם היה בפרסום משום לשון הרע, הרי שיש לבחון את הדברים לפי מבחן אובייקטיבי, "המבחן הקובע לעניין לשון הרע איננו מה הייתה כוונת הנתבע, אלא המבחן הוא אובייקטיבי, כיצד היו הדברים מתפרשים על ידי האדם הסביר" (ע"א 740/86 יגאל תומרקין נ' אליקים העצני, פ"ד מג(2) 333 (1989), כבוד השופט י' מלץ, בפסקה 4).

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

28. כך נקבע זה מכבר בשורה ארוכה של פסקי-דין, ובין השאר גם בע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל, פ"ד לא(2) 281 (1977) (כבוד השופט (כתוארו אז) מ' שמגר, בפסקה 6) (להלן – עניין ע"א הארץ):

"המבחן בדבר קיום לשון הרע לפי סעיף 1 איננו מתמצה בתחושת העלבון הסובייקטיבית של הפרט, עליו נסב הדיבור או הכתב המייחס לו דברים פוגעים, אלא יסודו אובייקטיבי, היינו מה השפעתם או זיקתם של דברי לשון הרע להערכה לה זוכה הפרט-התובע בעיני הבריות (ע"א 68/56 רבינוביץ' נ' מירלין [פ"ד יא 1224] בע' 1226; ע"א 534/65 דיאב נ' דיאב [פ"ד כ(2) 269], בע' 274). איסור לשון הרע בא לעגן בחוק החרות את זכותו של כל אדם, כי הערכתו בעיני אחרים לא תיפגם ולא תיפגע על-ידי הודעות כוזבות בגנותו".

וכן בהמשך הדברים (בפסקה 10):

"עת באים לבחון מה משמעותם של דברים בעיני הקורא הסביר הרגיל, אין בדרך-כלל חשיבות לכך מה הייתה כוונתו של המפרסם ... הרי שאלה זו בלתי-רלבנטית לחלוטין (בג"צ 14/51 היועץ המשפטי נ' 'דבר' [פ"ד ח 1017], בע' 1053). כן אין להביא ראיות בקשר לשאלה מה המשמעות שאותה ייחס קורא רגיל או סוג קוראים זה או אחר לפרסום ואין צורך בשמיעת עדויות ביחס לשאלה כיצד הובנו דברי הפרסום, אלא בית-המשפט הוא שישקול את הדבר (ע"א 36/62, 92/62 עוזרי נ' גלעד [פ"ד טז 1553] בע' 1559). כדברי השופט L. J. Diplock במשפט 171, 165, 2 Q.B. 157, 165, 171 Slim v. Daily Telegraph (1968):

'מה שקובע הוא, מה היא לדעת השופט היושב לדין, המשמעות האחת והיחידה אשר הקוראים כאנשים סבירים, במקובץ, היו צריכים לייחס למילים. זוהי המשמעות 'הטבעית והרגילה' של המילים במשפט דיבה...".

29. אקדים ואומר כי מבחן אובייקטיבי זה, אשר על-פיו השאלה אינה מה הייתה תחושתם של התובעים, אלא יש לבחון כיצד היה קורא סביר הקורא את טקסט "החרוזים", מבין את הדברים ואיזו משמעות היה מייחס להם, אינו מוביל למסקנה כי פרסומו לכשעצמו מהווה הוצאת לשון הרע על מי מהתובעים.

30. נתבע 1

הפרסום המיוחס לנתבע 1- כלפי הנתבע 1 נטען כי הוא היוצר של סרט תעמולה שכוון נגד התובעים, אותו העלה לעמוד היוטיוב שלו תחת הכותרת "יש עידן חדש" (ר' נספח ג' לתצהיר התובעים, נספח א' לסיכומיהם). הסרט הוקרן בפני קהל במקומות ציבור בעיר כגון מסעדות

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

והקריינות של הסרט הושמעה במערכת כריזה על גבי כלי רכב ברחבי העיר והדיסק המכיל את הסרט חולק לחברי הקהילה לצפייה אישית.

31. להלן עיקרי הטקסט שאין חולק כי נכתב על ידי הנתבע 1 ונקרא "חרוזים".

"ראשית כל שלום לתושבי קריית מלאכי אחינו

בהמשך תשמעו קצת חרוזים

החרוזים על המועדון שנמצא בבית אמך ועל המנהיגים

עד כמה המועדון והמנהיגים חילקו את הקהילה והרחיקו זה את זה.

החרוז מתאר איך רומסים את הקהילה ושולטים בה.

דבר שני בבחירות הנוכחית הצעירים הקימו מפלגה בשם עידן חדש.

את עידן חדש מקבל תמיכה מלאה מקצה לקצה. ההתמודדות לא רק

למועצה אלא גם לראשות העיר.

הציפיות מהמתמודדים הקודמים לא התממשו ולכן עדיף לבחור

בצעירים. כך אני מאמין.

חרוז ע"י יאיר בלאי

במועדון שהממשלה נתנה לקהילה הענייה שלי

באדמה שניתנה עושים הבדלים בין עשירים לעניים

אחד נכנס והשני לא

עשו ממנה מפעל לעשיית כסף

עושים הפרדה בין קרובים לבין לא קרובים

אלף (1,000) כשאוהבים וחמשת אלפים (5,000) כששונאים

כדי שלא יסיים ויעזוב את האירוע לאחר השטיפה

השאירו בין 4-5 ארגזי בירה כטענת החוק

הזמנת אורח שאנו לא אוהבים

הזמנת צלם שאנו לא אוהבים

הזמנת תקליטן שאנו לא אוהבים

תיענש לא רק בארגז בירה אלא גם בכסף

אתה כבר בפנים לאן תגיע.

.....

שתקנו כשלועסים ובולעים אותנו

התכוונו גם להעניש אותנו בכסף

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

הם לא קדאפי ולא סדאם חוסן
בדקו את כיסי באור היום
מדוע ה' אתה לא כועס
כשלוקחים לעני את פרנסתו
מדוע אתה שותק וקולך לא נשמע
כשארצי מתקלקלת בגלל כמה אחים שלי

.....

בכסף של העניים וברכושם
סחרו בקטורת בגשו ובטיף
מאין באו לימודים כאלה
גם כמו קדאפי לשלוט בכוח
תמיד להיות מנהיג בכל העונות
השאירו את בני קהילתי ערומים
עשו אותם עבדים ללבנים

”.....”

32. לטענת התובעים מילות השיר מייחסות לעמותה פגיעה באנשי הקהילה תוך התעשרות אישית של נושאי התפקיד בה על חשבון הקהילה, ומצביעים על התובעים כאנשים מושחתים ותאבי בצע. כן מיועד השיר לעורר שנאה וזעם כלפי התובעים, אשר כביכול פועלים יחס של איפה ואיפה כלפי הקהילה בנוגע לגביית כספים סלקטיבית עבור אירועים שמתקיימים במועדון. כמו כן מוצגים בסרט שטרות כסף וארגזי בירה, על מנת להמחיש את המשפטים המייחסים לתובעים לקיחת שוחד, אשר מהווה פרסום מרושע. כן הושוו התובעים בשיר לשליטים עריצים, קדאפי וסדאם חוסיין.

33. לשיטת הנתבע 1 הטקסט האמור הינו דרך כתיבה ידועה בשם "חרוזים", המהווה צורת ביטוי מחאתית, ביטוי אמנותי החוסה בגבולותיו של חופש הביטוי בכלל ובמערכת בחירות בפרט, בקרב קהילת יוצאי אתיופיה. כן טען הנתבע 1 כי הטקסט הרלוונטי, אליו מתייחסים התובעים בסיכומיהם, אינו מופנה ישירות או בציון שם לגוף או לדמות מסוימת מהתובעים ומביע תרעומת, ביקורת ומחאה על תופעות הקיימות בקרב הקהילה, כגון ציפייה להותרת בקבוקי בירה שלא נצרכו, כתרומה למועדון.

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

34. כן טען הנתבע כי הוא אכן כתב את טקסט החרוזים, אך הוא כלל לא יצר את הסרט שהופץ, המשלב את הטקסט האמור עם מוזיקה ווידאו, לרבות תמונות השליטים שצוינו, המופיעים בו. לטענתו אך העלה את הטקסט על דיסק שמע שהופץ ותו-לא.

35. ברי כי הפצת טקסט החרוזים יש בה משום פרסום, כלשון החוק וכדי לקבוע אם יש בפרסום משום לשון הרע, יש לבחון את לשון הטקסט.

36. בפתח טקסט החרוזים, פונה הכותב לתושבי קריית מלאכי ומציין כי החרוזים נכתבו על המועדון שמנוהל ע"י העמותה ומנהליה, תוך הטלת ביקורת כי במעשיהם הביאו לפילוג בקרב חברי הקהילה ורמיסתם, תוך יידוע כי צעירי הקהילה הקימו רשימה חדשה בשם "עידן חדש" אשר חבריה מתמודדים בבחירות הקרובות.

בהמשך, מתייחס הטקסט לנוהג פסול הנטען לפיו גובים סכומי כסף שונים עבור עריכת אירועים, על פי שיקולים זרים: "עשו ממנו מפעל לייצור כסף ... אלף (1000) כשאוהבים וחמשת אלפים (5,000) כששונאים". כך גם ביחס לנוהג בקרב אנשי הקהילה להשארת בקבוקי בירה אשר לא נצרכו: "בסוף הארוע...לוקחים לו 4-5 ארגזי בירה כטענת החוק". בהמשך: "הם לא קדאפי ולא סדאם חוסיין בדקו את כיסי לאור היום" ... "בהמשך: בכסף של העניים וברכושם סחרו בקטורת בגשו ובטייף..."

לשם ההבהרה יצוין כי "גשו" ו-"טייף", הינם מאכלים מסורתיים בקרב הקהילה האתיופית).

37. כבר משורותיו הראשונות של הטקסט, עולה כי עסקינן בביקורת אותה מעלה הכותב כלפי אופן ניהול מועדון הקהילה ומבטא את רגשותיו בהתאם. סגנון הכתיבה, אופיו ותוכנו, מצביעים בברור על כך כי אין מדובר בקביעת עובדות מפורשות אודות תובע זה או אחר, אלא הדברים נאמרים במרומז ומכוונים לאזנם הקרויה של אנשי הקהילה. מדובר בכתיבה השולחת חיצונית ביקורת פוליטית מובהקת, המובאת בסגנון ספרותי בוטה לעיתים, מתריס ומתגרה, שנועד להדגיש עובדות, להקצין עמדות ולהמחיש בצורה ציורית חדה ונחרצת את עמדת המחבר ביחס לנושאים הנדונים בטקסט הכתוב. הצגת עובדות אגב כתיבה בסגנון ספרותי זה אינה מתיימרת, לטעמי, להיות כתיבה המתארת עובדות נכונות או מדויקות, אלא תכליתה להבליט נושאים מסוימים כדי לשרת את עמדת הכותב המבקש להביע דעתו ולעודד את הקורא למחשבה ותגובה. "הקורא הסביר" של כתיבה בסגנון זה מבין כי הדימויים המוצגים בה, נועדו אך להמחיש את עמדת הכותב ולהדגיש את הביקורת המובעת על ידו. אף אם מדובר בכתיבה המציגה עובדות באופן מגמתי שאינו מתיימר להיות מדויק

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

וכי אין מדובר בהכרח, בהצגת עובדות כהווייתן, קורא היצירה הספרותית ידע להסתייג מהאמור, ככל שהאמור נוגד את אמונתו וידיעותיו.

38. כך למשל, הובהרו הדברים בספרם של ח' גנאים, מ' קרמניצר וב' שנור, "לשון הרע, הדין הרצוי והמצוי" (בהוצאת המכון הישראלי לדמוקרטיה והמכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הרי ומיכאל סאקר, האוניברסיטה העברית בירושלים, 2005), בהציעם את מבחן המרכיב הדומיננטי בפרסום כמבחן הקובע אם יש בפרסום משום לשון הרע, אגב הדגמת המבחן ביחס לאמירות פוליטיות (שם, עמ' 104): "אמירה בשיח הפוליטי ... שכוללת בתוכה גם עובדה, הנה פרסום מעורב שדינו נקבע לפי מבחן הדומיננטיות או מבחן ההפרדה, לפי ההקשר ... בוויכוח פוליטי מנסה כל צד לשכנע את הציבור בצדקת דרכו והעובדות מגויסות למטרה זו ונצבעות על ידה. רוב האנשים מבינים שמדובר בהצגה מגמתית של נתונים, וכי אין לקבל את האמירה (גם בצד העובדתי שלה), כמבטאת דברים כהווייתם" (הדגשה אינה במקור-א.ז.).

טענות ב"כ התובעים ביחס למשפטים האמורים לעיל (סעיפים 6(א)-6(ג) לסיכומיו) כי מעלים חשד לנטילת שוחד והתעשרות אישית של הנתבעים על חשבון חברי הקהילה, הינה פרשנות מרחיקת לכת מעבר לכתוב בטקסט גופו. אין מחלוקת כי נגבים כספים תמורת עריכת אירועים במועדון הקהילה, כמו-כן הוברר כי לעיתים בוחרים החוגגים להותיר את בקבוקי השתייה שנותרו לאחר האירוע, במועדון. טענת התובעים כי קיים תעריף מוסדר ושוויוני, אינה סותרת השמעת דברי ביקורת לגיטימיים. עסקינן בתובעים העוסקים מחד בעשייה ציבורית אך גם בעשייה פוליטית ולפיכך נתונים לביקורת ביחס לפעילותם. האמור בטקסט החרוזים מבקש לבקר תופעות שונות ואופן התנהלות חברי הקהילה וראשיה ולא נמצא באמור כדי לחרוג מהזכות הראויה לחופש הביטוי אשר כבר נפסק רבות בעניין חשיבותה הרבה להשמעת ביקורת ציבורית בהקשר של לשון הרע.

(ר' ע"א 9462/04 בן ציון מרדוב נ' ידיעות אחרונות, עמ' 25-26, פורסם במאגרים)

39. אף השימוש בטקסט בדמויות "קדאפי" ו "סדאם חוסין" אין בו כדי להצביע על לשון הרע, כי אם הקבלה לאופן התנהלות דמויות אשר היו מורמות מעל החוק. לא מצאתי כי מדובר בהתבטאות החורגת מהבעת דיעה לגיטימית אשר יש להחריגה ממסגרת הזכות לחופש הביטוי. כאמור עסקינן ביצירה ספרותית ולא בעבודת חקר, כאשר הקורא הסביר מודע למגבלותיה כדרך ביטוי אומנותית, המייצגת את עמדת הכותב ומטרתה לגיטימית, לעורר את הציבור למחשבה ולשינוי.

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

40. הזכות לחופש הביטוי הוכרה בפסיקה כזכות יסוד שהיא חלק מכבודו של האדם. זכות אשר אין עוד חולק באשר לחשיבותה ולמעמדה. על חשיבותה של זכות יסוד זו ועל מעמדה הנעלה, חזר בית המשפט פעם אחר פעם בהדגישו את עובדת היות "חופש הביטוי נמנה עם חירויות היסוד של האדם בישראל, כזכות מסד ותנאי מוקדם להבטחת קיומן ולשמירתן הנאמנה של רוב זכויות היסוד האחרות" (בג"ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סב(4) 715 (2008), כבוד השופטת מ' נאור.

41. לא למותר להוסיף, כי בית המשפט העליון ערך בעבר הבחנה לעניין סף הסיבולת של איש ציבור בכל הנוגע להבעת דעה מחד, לעומת פרסום בעל אופי עובדתי מאידך. נקודת המוצא שקבע בית המשפט העליון בהקשר זה היא, כי "... אנשים הנושאים במשרות ציבוריות או בתפקידים שלציבור עניין בהם, נוטלים על עצמם מעצם מעמדם ותפקידם סיכונים הקשורים בהתנכלות לשמם הטוב. כמובן אין בכך כדי להצדיק פגיעה בשמם הטוב, שהוא היקר בנכסיהם, אך יש בכך כדי להחליש את המשקל שיש ליתן לשיקול זה ביחס לחופש הביטוי" (ע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא, פ"ד מג(3) 840 (1989), בעמוד 863).

42. אשר על כן הגעתי למסקנה כי טקסט החרוזים אינו מהווה לשון הרע, אלא הבעת דיעה באמצעות יצירה וביטוי אומנותי, לגיטימי של הנתבע 1.

43. באשר לטענות התובעים כי הנתבע 1, ערך והפיץ את הסרט, אשר הופץ ברחבי העיר ובבתי קפה של הקהילה, הרי שאלה לא הוכחו כלל ועיקר.

44. כאמור, הכחיש הנתבע 1 בתצהירו כי הוא הפיק, יצר או הפיץ את הסרט, זאת בניגוד לטענות התובעים. לא עלה בידי עדי התביעה להוכיח כי הנתבע 1 הוא שעמד מאחורי הכנת הסרט והפצתו, כך למשל, עולה מעדותו של העד טזרה ווסה שהעיד "מישהו אמר שיש סרט של יאיר שמסתובב שם" (עמ' 12 ש' 5-6). העד העיד כי אדם בשם אורי נכנס למסעדה והקרין את הסרט ואולם אין בכך כדי להוכיח כי מדובר בסרט של הנתבע. התובע 3 משה אייסר, אישר בעדותו כי לא ראה את הנתבע 1 מפיץ את הסרט "לא ראיתי. ראיתי במועדון שלנו סרט כזה." (עמ' 22 ש' 12) ובהמשך השיב לשאלה מי הפיץ "לא יודע. רק ראיתי את הסרטון במועדון, מביאים דיסק וראיתי." (עמ' 24 ש' 4)

45. למעשה, איש מבין התובעים או עדיהם, לא ראה את הנתבע 1 עורך את הסרט או מפיץ אותו ועל כן לא הוכחה טענה זו ויש לדחותה.

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

46. נתבע 2

הפרסום המיוחס לנתבע 2 - פרסום "פוסט" בעמוד הפייסבוק האישי שלו, אליו צירף צילומים של טופס המפרט את רשימת חמשת מקבלי השכר בעמותה לשנת 2012, אשר פורסם באתר "גידסטאר" המשותף למשרד המשפטים (נספח ג' לסיכומי התובעים). מדובר בטופס שמורכב משני חלקים, שבחלקו האחד, מצהירה העמותה אם יש בה מקבלי שכר וככל שיש, מפרטת את פרטיהם ובחלקו השני, מאשרים שני חברי ועד את אמיתות ההצהרה של החלק הראשון.

47. נתבע 2 כתב בעמוד הראשון של הפוסט שפרסם "כולם מכירים את המועדון הקהילתי (שצמוד לבית הכנסת) שגדעון מהרי לקח עליו את ניהולו. המועדון מתנהל על ידי עמותת טבב-אומנות ידע והרחבת אופקים. אנו רוצים ליידע אתכם במידע שנמסר באתר <http://www.guidstar.org.il> על פעילות העמותה. לפניכם קישור לקובץ של שנת הפעילות 2012....." וצרף תמונה של חלקו הראשון של הטופס, ולאחריה כתב "לפניכם רשום: למעלה - שאין מקבלי שכר בעמותה. מתחת רשום - ששני מקבלי השכר הראשיים הם גדעון מהרי ושחר ברי" ומתחת לחלק השני של הטופס כתב "כפי שראיתם העמותה רשומה שאין מקבלי שכר ומנגד מופיע שגדעון ושחר הם שני מקבלי השכר הגבוהים שיש בעמותה. לא מפורט כמה הם מקבלים."

48. בעמוד השני לפוסט כתב נתבע 2 "בנוסף, יש יתרת תקציב עד ה 31/12/2012 של 406,109 ₪. אם יש יתרה של כמעט חצי מיליון שקל למה גובים אלפי שקלים מבני העדה לקיום האירועים השונים? למה חבר מועצה גדעון מהרי מקבל משכורת בעודות חבר מועצה? מדוע נאמר בכנס ההשקה שאת כספכם תקבלו בעוד שנתיים? האם זה לא אפשרי עכשיו? האם משכורתם של מר גדעון מהרי ומר שחר ברי דחופה יותר מהחזרת כספכם? לפי הדוח בראשית שנת 2011 הוצאות רכוש קבוע עמדו על 604,498 ₪, על מה הוציאו כל כך הרבה כסף? לפי הדוח בתחילת שנת 2012 רכשו ציוד קבוע ב 45 אלף שקל, על מה?"

49. בעמוד השלישי לפוסט כתב נתבע 2 "מדוע גדעון מקבל שכר? האם משכורתם של גדעון ושחר חשובה יותר מהחזרת כספי ההלוואות? השאלה איננה האם הם מקבלי שכר, אלא למה הם מקבלים שכר ולמה המשכורת יותר חשובה."

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

50. בעמוד הרביעי לפוסט כתב נתבע 2 "המסמך שלפניכם מראה כי טענותיהם של גדעון וחברי העמותה לא נכונות, מטעות, מסולפות ואינן מדויקות. הגיע הזמן לשאול שאלות ברורות וחדות ולקבל תשובות ברורות וחדות. זה הכסף של ההורים, של הדודים, של השכנים, שמקבלים שכר מינימום של מקבלי קצבאות הזקנה, שחשוב להם מהקהילה שחשוב להם מהמועדון. מגיע להם לדעת מה עושים עם הכסף שלהם, עם הכסף שלכם!"

51. לטענת התובעים, הנתבע 2 היה מודע לכך כי הטופס האמור בדבר דווח העמותה, מכיל הצהרה מפורשת לפיה אין מקבלי שכר בעמותה ולמרות זאת, מתוך זדון או רשלנות, הציג בפייסבוק כי התובעים 2 ו-4 הם שני מקבלי השכר הגבוהים בעמותה, עובדה שנועדה להכפישם ולא להביע דעה או ביקורת ציבורית לגיטימית.

52. מנגד, טען הנתבע 2 כי הפרסומים הינם בגדר העתק ממרשם המתנהל עפ"י חיקוק וככזה הוא מהווה פרסום נכון והוגן, שיש בו עניין לציבור ובעת פרסומו היה בגדר אמת. כן, הצהיר בתצהירו כי הדברים שהועלו בפוסט האמור, התבססו על מידע שפורסם באתר הרשמי, על דרך "העתק הדבק", שם צוין כי התובעים 2 ו-4 מקבלים שכר מהעמותה ועל כן אין מדובר בלשון הרע. כן הצהיר הנתבע כי השאלות שהעלה בפוסט שלו מהוות הבעת דעה והשמעת ביקורת על דרכי פעולתה של העמותה ועל כן אינם מהווים לשון הרע.

53. אין חולק כי הנתבע כתב את הפוסט האמור, בתקופת בחירות, בהתבסס על מסמך שפורסם באתר רשמי, רשם העמותות.

54. מעיון במסמך שוכנעתי כי למעין אשר אינו בעל ידע או איש מקצוע, עלול לכאורה להבין מהחתימות המופיעות בו כי יש מקבלי שכר בעמותה, כפי שסבר הנתבע 2 ולא התרשמתי כי הנתבע 2 פרסם את המידע בזדון, ביודעו כי אינו אמת, מכאן כי ברור מאין שאב הנתבע את המידע נשוא הפרסום. זאת ועוד, אף עדי התביעה אישרו כי מדובר במסמך מקור, ולא מדובר במסמך שהנתבע ערך או שינה. (ר' עדותו של ר"ח אבינועם משה עמ' 15 ש' 15)

55. מעבר לכך, "השאלה אם פרסומים שונים מהווים תיאור עובדתי או שיש בהם משום הבעת דעתו גרידא של הכותב, איננה פשוטה. האבחנה נעשית על פי השכל הישר וכללי ההיגיון... פרסום יוגדר כהבעת דעה, אם יהיה כזה שהאדם הסביר יבין את האמור בו כדעתו של הכותב ולא כהצגת עובדות מצידו." (אורי שנהר, דיני לשון הרע, עמ' 310)

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

56. נקבע כי על בית המשפט לבחון את המילים בהקשר שבו פורסמו וכן כי הדברים צריכים להיות מנוסחים באופן ברור כביקורת או הבעת דעה על מנת שישווה כהבעת דעה מוגנת. (שנהר, עמ' 312). הגנת הבעת הדעה מותנית בכך שהפרסום אינו מכיל ערבוב של דעות ועובדות. אולם אם העובדות עליהן מסתמכת הדעה יובאו לידיעת הקורא, הגנת הבעת הדעה תחול על הפרסום. **"אם פרסום כולל טענה משמיעה המנוסחת כדעה מבלי לציין את העובדות שעליהן היא מסתמכת, אזי יש להתייחס לדעה כאל קביעת עובדה, והגנת הבעת הדעה לא תחול עליה."** (שנהר, עמ' 315).

57. בענייננו, הפרסום של הנתבע כלל הפנייה למקור הפרסום, תוך שהוא חווה דעה בנוגע לעובדה כי התובעים, לכאורה, מקבלים שכר מהעמותה, וזאת במקום להחזיר לציבור את הכספים שנמצאים בקופת העמותה. כן מובאים דברי הנתבע כשאלות המופנות לציבור, עליהן מבקש הנתבע לקבל תשובות מהציבור. לא ניתן לנתק את הקשר הדברים, עת עסקינן בתקופת בחירות, כי אז יש מחד, משמעות יתירה לחופש הביטוי ומנגד, לביקורת העצמית המופעלת ע"י השומע הסביר המאזין לתעמולת בחירות המושמעת באוזניו. לא מצאתי לקבל את טענת התובעים כי הנתבע 2 לא הסתייע בגורם מקצועי לצורך חקר משמעות הטופס שבמאגר, למניעת טעות ואי הבנה. סבורני שיהא בכך משום הטלת נטל כבד יתר על המידה ובלתי מידתי, הכרוך בהוצאה ניכרת, עת מטרת המאגר לחשוף לעיני כלל הציבור מידע נגיש אודות הגופים הכלולים בו. הנתבע לא נקט בלשון גסה ולא בכינויי גנאי או במילים בוטות שיש בהן להוות לשון הרע, לפיכך הנני קובע כי פרסום הפוסט של הנתבע 2, אינם מהווים לשון הרע.

58. נתבע 3

פרסום המיוחס לנתבע 3 (נספח ד' לסיכומי התובעים) – ביום 17/10/13, חמישה ימים לפני יום הבחירות פרסם הנתבע בדף הפייסבוק שלו פוסט של אדם אחר, תוך שהוא מפנה בתחילה ומציין: **"פוסט של אחד האנשים כנראה מה הולך במפלגת "התקווה". מאוד פשוט אני רוצה להרגיש ליום אחד איך זה לקחת 5,000 שקל לאנשים זקנים! אני רוצה להרגיש איך האיש הדיקטטור מצליח לסובב אנשים שהיו בסדר...אני רוצה להרגיש לבגוד בעדה תמורת 250,000 אלף שקל"**.

"מתבייש בשם אברהם ארקה מאש שגדעון בקש ממנו להצטרף לתנועה שלו, התקווה, הוא הורס לעצמו את השם הטוב שבנה במשך עשר שנים. חבללללל לא מתבייש בשם שחר ברי

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

כי הוא עובד שנים עם גדעון מהרי והם מקבלים שכר מהעמותה. מהכסף של ההורים שלי וההורים שלכם, ברור שהוא משועבד!"

"תכנסו לגוגל עמותת טבב. תביטו על הדוח מאזן מעל מיליון שקללל 1,000,000. השאלה הפשוטה היא מהיכן הסכום הזה??? ברור מאוד מהחתונה שלי 5000 ליום אחד ומכל החתונות שלנו כעדה בקריית מלאכי וכן גם אתם הרוצים להתחתן צריכים לשלם 5000 אלא אם כן אתם מקומבנים ותשלמו רק 2500 ואם באמת קרובים אז לא תשלמו כלום!!!"

59. הנתבע 3 תייג 99 מחבריו בפוסט (פעולת "העתק הדבק" ושיתוף חבריו).

60. לטענת התובעים, הנתבע 3 מאשים אותם שהם עושקים אנשים זקנים, בוגדים בעדה תמורת 250,000 ₪ ונוקטים אפליה בתעריפי המועדון וכן כינה את התובע 3, דיקטטור.

61. מנגד, טוען הנתבע 3 כי הפוסט שלו לא נכתב על ידו אלא הוא ביצע פעולת "העתק הדבק" ושיתף אחרים וכי הבאת הדברים בעמוד הפייסבוק שלו אינה משקפת בהכרח את עמדתו (בעמ' 110, שו 17-20), אלא נעשתה לצורך חשיפה לציבור של סוגיות רלוונטיות לקהילת יוצאי אתיופיה.

62. הנתבע העיד בחקירתו הנגדית כי הוא העתיק את הפוסט מאדם אחר והמשפט היחיד שהוא כתב בעצמו הוא "פוסט של אחד האנשים כנראה מה הולך במפלגת "התקווה" ולמעשה כל ההמשך, לא נכתב על ידו, אלא שהוא רק שיתף מדבריו של אחר (עשה SHARE). בהמשך, הסביר כי הוא משתף כל מיני דברים ביום ויום ואינו חייב להזדהות עם מה שכתוב וכן אישר כי לא בדק את העובדות שצוינו בפוסט, אלא קרא אותו ושיתף "אני מאשר שקראתי את כל הקטע שנכלל בפוסט שלי שלגביו עשיתי העתק הדבק וזה כל הפוסט קראתי לפני שביצעתי את פעול העתק הדבק ואת השיתוף. אני לא בהכרח מזדהה עם מה שכתוב שם." (עמ' 110 ש' 18).

63. למעשה, מפתח הפוסט ניתן ללמוד כי אין מדובר בדברים שנכתבו על ידי הנתבע 3, אלא בדברים שנכתבו על ידי אחר והוא רק מפנה אליהם, לפיכך יש לבדוק האם ניתן לייחס לנתבע 3 לשון הרע, אך בשל העובדה כי הוא שיתף את הפוסט ולא כתב אותו.

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

64. תוכן הפוסט עוסק בגביית כספים מאנשי הקהילה, על ידי פעילי תנועת "התקווה", וכן בשכר שמקבלים פעילי התנועה. למעשה, מדובר בנושא שנדון גם בפוסט של הנתבע 2, אשר דן בהתנהלות של התנועה. לא ניתן לנתק בין העיתוי בו נכתב הפוסט, תקופת בחירות, לבין תוכנו, שכן ברור כי בתקופה זו יש לתת משקל גדול יותר לחופש הביטוי.

65. מקריאת הפוסט עולה הרושם כי כותב הפוסט מאשים את חברי תנועת התקווה בבגידה בעדה האתיופית, בעושה של אנשים זקנים ובאפליה כלפי חלק מחברי העדה בנוגע לתעריפי המועדון ואולם הפוסט מנוסח בצורה זועקת, שמביעה תרעומת ומבקשת לשתף את הקוראים בהתנהלות כללית של התנועה ועל כן לא מצאתי כי הפרסום מהווה לשון הרע באופן חד משמעי וברור.

66. למעלה מן הצורך, אציין כי אף אם הפרסום היה מהווה לשון הרע, הרי שיש לבחון האם ניתן לייחס לנתבע 3 עצמו פרסום של לשון הרע בשל הפעולה שביצע, שהיא "העתק הדבק", או "שיתוף" של הפוסט.

67. התופעה של שימוש באתר הפייסבוק לצורך שיתוף בדעות, רגשות, מידע, תמונות וכו' הולכת ומתרחבת מיום ליום והאתר מהווה כלי יום יומי להעברת מידע לאנשים רבים בעת ובעונה אחת ובזמן קצר מאוד.

68. אתר הפייסבוק, מהווה רשת חברתית, אשר הופכת את מחשבותיו של הפרט לנחלת הכלל ויוצרת מציאות דינמית, שבו הכלל משתתף לא רק בידיעה של הכתוב, אלא הוא גם מוזמן לחוות דעתו לגבי הכתוב, לשתף בו אנשים נוספים ואף ליצור שיח לגבי הכתוב.

69. הנתבעים הפנו בסיכומיהם לפסק דין מפורט ומעמיק בעניין ת"א (שלום-ת"א) 14-03-19430 נידילי תקשורת נ' שאול, מיום 4/8/16, אשר דן בפרסום באמצעות הפייסבוק ובו נקבע כי אדם שאיננו הכותב המקורי, אלא רק מי שנחשף לסטטוס באמצעות הפייסבוק וכל פעולתו היתה לחיצה על כפתור הלייק או על כפתור השיתוף, אזי לא מתקיימים לגבי שני היסודות של פעולת הפרסום הנדרשים בחוק, שאחד מהם הוא אפשרות של המפרסם לנקוט פעולה של הפסקת הפצת הפרסום, בהתאם לסעיף 19(4) לחוק איסור לשון הרע (שם, עמ' 22-23).

"לחיצה על כפתור הלייק, היא העיקר בפעולה זו, היא זו שמבטאת את הזדהותו, רגשותיו של המתבונן בסטטוס הראשון. סימון לייק, אינו אלא הבעת תמיכה, הזדהות, הבעת רגש של חיוך או הכרה, פעמים רבות ספונטנית בלא משים או מחשבה מרובה, על ידי מי שנחשף

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

לסטטוס הראשון. יש לראות לחיצה על לייק כהסתכלות ממבט הציפור על הפרסום, במהירות הקריאה, מעין אמירה כללית של "אהבתי", "מצא חן בעיני הרעיון", "נחמד", "מצחיק", "מרגש" ולא דווקא כהבעת תמיכה לכלל האמור בסטטוס הראשון. הא ותו לא. (עמ' 23 לפס"ד ניידלי) ובהמשך בעמ' 26 "אין בעצם הלחיצה על כפתור הלייק או כפתור השיתוף שהם כאמור הפרסום בחוק איסור לשון הרע, את יסוד הבעת לשון הרע, אלא אך את השלב השני, יצירת פעולת ההגעה של הסטטוס לאחר (זולת הנפגע), ומשכך לא ניתן לראות בפעולות אלה כ"פרסום".

70. בהמשך, מציע כב' השופט עודד מאור, כי עד שיתוקן החוק בנוגע לפרסומים בפייסבוק, בנוגע למקרים קשים וחריגים, יש לעשות מבחן הסתברותי, כאשר תוטל אחריות על נתבע שבחר ללחוץ על כפתור הלייק או לשיתף סטטוס, במקרה בו הפוסט היה פוגע במיוחד והנפגע נפגע פגיעה משמעותית, חד משמעית ובלתי מוצדקת. (שם, עמ' 27)

71. אף דעתי כדעת כב' השופט מאור בפסק דינו, כי בכל הנוגע לקביעה כי פעולת "שיתוף" או "לייק" על פי רוב, אינה מהווה פרסום לשון הרע, כך אף בנסיבות התובענה דנן, בשל העובדה כי אין בידי המשתף, הנתבע 3, להסיר את הפוסט, כך שלא יראה עוד וכן כי הפוסט נכתב בתקופת בחירות ולא היה בתוכנו להוות משום פגיעה משמעותית וחד משמעית.

72. אשר על כן, הנני קובע כי אין לייחס לנתבע 3 פרסום לשון הרע.

73. נתבע 4

פרסום המיוחס לנתבע 4 – נתבע 4 ביצע פעולה דומה ע"י שיתוף פרסום בעמוד הפייסבוק שלו את הפוסט הראשון של הנתבע 2, בו נטען בין היתר שגדעון מהרי ושחר ברי לוקחים משכורת מהעמותה במקום להחזיר הלוואות, וזאת בתקופה בה יש בקופת העמותה מאות אלפי שקלים. למעשה, הנתבע 4 "שיתף" את הפוסט של הנתבע 2 עם חבריו בפייסבוק והוסיף הערה משלו "ממש שוד לאור היום".

74. לטענת התובעים, פעולת הנתבע 4 מהווה לשון הרע, בכך שהפוסט ששיתף מייחס לגדעון מהרי ושחר ברי לקיחת משכורת מהעמותה במקום להחזיר הלוואות לאנשי הקהילה וכן יצר מסר עצמאי בכך שהוסיף את הכיתוב: "ממש שוד לאור היום" וייחס לתובעים שוד.

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

75. הנתבע 4 טען כי פעולת "השיתוף" שעשה לפוסט, אינה מהווה לשון הרע וכך גם הדברים הכתובים בהודעה.

76. משקבעתי כי אין בפוסט של הנתבע 2 להוות לשון הרע ומשמצאתי לאמץ את גישת בית המשפט בפרשת ניידלי (שם), נמצא כי אין בעצם פעולת השיתוף של הנתבע 4 בנסיבות דנן, של הפוסט האמור בפייסבוק, כדי להטיל עליו אחריות.

77. בנוגע לתוספת המילים "ממש שוד לאור היום", אותם הוסיף הנתבע 4, הרי שמדובר בביטוי שגור, הנאמר כדבר שבשגרה, הבא לבטא ע"פ רוב תחושה של מחיר גבוה ומוגזם ואין לראות בו בהקשר הרלוונטי אפשרות לתחושת ביזוי או השפלה, אלא ביטוי לגיטימי וסביר, בבחינת חיווי דעה של הכותב, בנוגע לסכומים גבוהים שנגבים. לפיכך אין בביטוי זה משום לשון הרע.

78. אשר על כן ולאור האמור לעיל, התוצאה כי התביעה נדחית כנגד כל הנתבעים.

79. במאמר מוסגר יצוין כי בעת שנערכו ניסיונות להביא את הצדדים לידי הסדר פשרה, במהלך הדיון בתובענה, הועלתה אפשרות לשיתוף פעולה עתידי בין הצדדים בפעילותם הציבורית, תוך דגש על שילוב בני הדור הצעיר ואיחוד כוחות, תוך מתן דוגמא לאנשי הקהילה. יש לקוות כי הצדדים ימצאו כי אין זאת מאוחר מידי.

לאור האמור ובשים לב למכלול הנסיבות שבפניי, הגם שהחלטתי לדחות את התביעה, איני עושה צו להוצאות ולפיכך, כל צד ישא בהוצאותיו.

זכות ערעור כדין.

המזכירות תמציא עותק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ה כסלו תשע"ז, 25 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.

אבישי זבולון, שופט

בית משפט השלום בקריית גת

25 דצמבר 2016

ת"א 53459-12-13 עמותת טבב ואח' נ' קאסאו בלאי ואח'

בפני כב' השופט אבישי זבולון

